

«Тасдиқ мекунам»

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
доктори илмҳои иқтисодӣ, профессор
Хушвахтзода К.Х.

«30» _____ с. 2023

ХУЛОСАИ

**чаласай муштаракӣ кафедраҳои назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқ,
ҳуқуқи инсон ва ҳуқуқшиносии муқоисавӣ, ҳуқуқи конституционии
факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон**

оид ба мубрамият ва аҳамияти мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии
Файзализода Бахтиёр Файзалӣ дар мавзӯи «Ҳуқуқ ба таҳсил дар
Ҷумҳурии Тоҷикистон: пажӯҳиши таърихӣ-назариявӣ» барои дарёфти
дараҷаи илмӣ номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 –
Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат, таърихи таълим оид ба ҳуқуқ ва давлат.

Мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионии Файзализода Бахтиёр Файзалӣ
дар мавзӯи «Ҳуқуқ ба таҳсил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: пажӯҳиши
таърихӣ-назариявӣ» дар кафедраи ҳуқуқи инсон ва ҳуқуқшиносии
муқоисавӣ муҳокима гардида, дар асоси суратмаҷлиси №5/1 аз 04-январӣ
соли 2023 ба ҳимоя тавсия дода шудааст.

Файзализода Бахтиёр Файзалӣ соли 2011 ба факултети
ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дохил гардида, соли 2016
онро аз рӯйи ихтисоси «ҳуқуқшиносӣ» хатм намуда, аз соли 2017 то соли
2022 ӯ ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи ҳуқуқи инсон ва ҳуқуқшиносии
муқоисавии факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон дар
гурӯҳи бучавӣ ба ҳисоб мерафт. Ҳамзамон, Файзализода Бахтиёр Файзалӣ
аз соли 2018 инҷониб дар мақомоти прокуратураи Ҷумҳурии Тоҷикистон
ва аз моҳи январӣ соли 2022 дар вазифаи ёрдамчи калони прокурори
ҳарбии гарнизони Суғд фаъолият намуда истодааст.

Шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳонҳои номзадӣ санаи 27
декабри соли 2022, № 158 дода шудааст.

Довталаби дараҷаи илмӣ ба талаботи манзурнамудаи банди 17-и
Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии
Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст,
мутобиқ мебошад.

Роҳбари илмӣ: – Раҳмон Дилшод Сафарбек, доктори илмҳои
ҳуқуқшиносӣ, профессор.

Мубрамии мавзӯи (предмет) таҳқиқот. Конститутсияи Ҷумҳурии
Тоҷикистон асосҳои ҳуқуқии бунёди давлати демократии ҳуқуқӣ, таъмини

хуқуқ, озодиҳо ва иҷрои уҳдадориҳои инсон ва шаҳрвандро, ки яке аз онҳо хуқуқ ба таҳсил мебошад, муқаррар кардааст. Моддаи 41-уми он на танҳо таълими умумии асосиро ҳатмӣ ва ройгон медонад, балки хуқуқи шаҳрвандонро ба таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоии касбӣ, миёнаи касбӣ ва олии касбӣ ба таври ройгон дар муассисаҳои таълимии давлатӣ дар доираи муқаррарнамудаи қонун таъмин менамояд. Аз ин бармеояд, ки хуқуқ ба таҳсил қисми таркибии хуқуқи конституционии инсон ва шаҳрванд, омили муайянкунандаи воқеии татбиқи хуқуқу озодиҳои фардӣ, иҷтимоӣ, сиёсӣ, иқтисодӣ ва фарҳангӣ мебошад. Конститутсияро дар асоси доктринаи волоияти қонун метавон ҳамчун ҳуҷҷати асосӣ арзёбӣ кард, ки дар асоси он механизм ва стратегияҳои татбиқи хуқуқу озодиҳои инсон ва шаҳрванд муайян гардидааст. Ба иборати дигар, хуқуқ ба таҳсил ниҳоди хуқуқиест, ки дар муассисаҳои таълимӣ ба роҳ монда шуда, тавассути он давлат сиёсати худро дар самти маориф ва илм роҳандозӣ мекунад, барои дастрасӣ ба таҳсил шароити баробар фароҳам меорад ва нишон медиҳад, ки ҳеҷ кас наметавонад аз хуқуқи гирифтани таҳсилот маҳрум карда шавад.

Ғайр аз Конститутсия хуқуқ ба таҳсил ва роҳҳои ҳифзи он дар як қатор санадҳои меъёрии хуқуқии байналмилалӣ инъикос ёфтааст. Масалан, Эъломияи умумии хуқуқи башар дар моддаи 26-ум хуқуқ ба таҳсилро чӯзӣ хуқуқҳои бунёдии инсон ва шаҳрванд эълон кардааст. Ҷумҳурии Тоҷикистон на танҳо узви санадҳои муҳими байналмилалӣ, аз ҷумла дар соҳаи маориф аст, инчунин бо ҷорӣ намудани системаи рейтинги умумӣ ба раванди Болония, ки хуқуқ ба таҳсилро кафолат медиҳад, ҳамроҳ шудааст. Бо назардошти тамоюлҳои асосӣ метавон гуфт, ки ҳоло ҳамгироии таҳсилот дар ҷаҳон суръат гирифтааст, ки таҳияи тадбирҳо оид ба таъсиси стандарти ягонаи байналмилалӣ таҳсилотро дар назар дорад.

Хуқуқ ба таҳсил дар шароити муносири таҷдиди соҳаи маориф омили асосии рушди ҷомеаи ҷаҳонӣ буда, аввалин зинаи дарку татбиқи тамоми доираи хуқуқҳои инсон ба ҳисоб меравад. Хуқуқ ба таҳсил ба ҳар кас аз ҳудудҳои дониш, маҳорат, рушди қобилиятҳои эҷодӣ, фаъолияти пурсамари ниҳодҳои давлатию ҷамъиятӣ ва амнияти миллиро кафолат дода, суботи ҷомеаро барқарор намуда, ба рушди давлати демократӣ, иҷтимоӣ, хуқуқӣ мусоидат мекунад. Дар замони фанновариҳои нав маориф на танҳо як соҳаи иҷтимоӣ, балки сармоягузори ба ояндаи кишвар аст, ки дар он бояд давлат, ҷомеа, корхонаҳо, ташкилотҳо, шаҳрвандон иштирок кунанд зеро ҳама ба таҳсилоти босифат манфиатдоранд.

Яке аз масъалаҳои хуқуқ ба таҳсил аз нигоҳи татбиқи он ин нигарони дар бораи сифати таъмини таҳсилот дар шароити оммавӣ ё ҳамаҷонибаи таҳсилот мебошад. Ислоҳоти солҳои охир дар соҳаи таҳсилот, аз қабилӣ татбиқи таълими фосилавӣ ва онлайнӣ таҳсилоти олий, ба роҳ мондани низомҳои нави таҳсилот дар зинаҳои гуногун, танзими муносибатҳои таълимӣ бо низомномаи

донишгоҳ дар бораи раванди таълим, дастгирии вижаи давлатии қишрҳои алоҳидаи аҳоли барои дастрасӣ ба таҳсилоти олии, таъмини фарогир будани таҳсилоти олии, аз он гувоҳӣ медиҳад, ки ҳуқуқ ба таҳсил дар сиёсати давлатӣ беш аз пеш аҳаммият пайдо мекунад, ки албатта, ҷавобгӯи манфиатҳои миллии рушди ҳамаҷонибаи кишвар аст.

Қабули чунин санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, аз қабили Қонуни ҚТ «Дар бораи маориф», Қонуни ҚТ «Дар бораи таҳсилоти миёнаи касбӣ» аз 8 августи соли 2015, Қонуни ҚТ «Дар бораи таҳсилоти иловагӣ» аз 16 апрели соли 2012, Стандарти давлатии таҳсилоти миёнаи умумӣ дар ҚТ, Қонуни ҚТ «Дар бораи ҳифзи иҷтимоии маъҷубон», Консепсияи миллии маълумот дар ҚТ соли 2006, Консепсияи миллии таҳсилоти фарогир (инклюзивӣ) барои кӯдакони имконияташон маҳдуд дар ҚТ барои солҳои 2011-2015, Низомномаи муассисаҳои таҳсилоти умумии ҚТ ва Барномаи системаи давлатии омӯзиши соҳаи ҳуқуқи инсон дар ҚТ ва ғайра бевосита аз он шаҳодат медиҳад, ки ҳуқуқ ба таҳсил на танҳо ҷузъи асосӣ ва имтиёздоштаи сиёсати давлатии кишвари доништа мешаванд, балки зарурати дар сатҳи зарурӣ ва мутобиқ ба воқеиятҳои дунёи муосир ба роҳ мондани раванди дастрасии шаҳрвандон ба ҳуқуқ ба таҳсил дарк карда шудааст.

Масъалаҳои моҳият ва мазмуни ҳуқуқ ба таҳсил ва мавқеи он дар системаи ҳуқуқҳои конституционии инсон вобаста ба тағйир додани системаи таҳсилот умумияти назариявиро талаб мекунанд. Татбиқи самараноки ҳуқуқ ба таҳсил ва тадриҷан густариши мундариҷаи он дар шароити таъбиқи барномаву дурнамоҳои давлатӣ дар ин самт аз рушди ниҳодҳои демократӣ, ҳуқуқӣ ва инноватсионӣ дар ҚТ гувоҳӣ медиҳад. Мубрамии мавзӯро метавон бо дараҷаи аҳаммияти иҷтимоии масъалаи такмили заминаҳои қонунгузориҳои амалӣ намудани ҳуқуқ ба таҳсил, сифат ва дастрасии таҳсилот ҳамчун кафолати таъмини ҳуқуқ ба таҳсил, мутобиқсозии қонунгузориҳои ҷорӣ миллии маориф ба меъёрҳо ва воқеиятҳои навини ҷаҳони имрӯз шарҳ дод. Дар чунин шароит раванди ташаккули таҳсилоти муосир ҳамчун заминаи бунёдии рушди давлат ва омода намудани сармояи инсонии рақобатпазир аҳаммияти калон дорад.

Агарчи аз ҷониби олимони кишвар дар робита ба дигар масоили ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд ҳуқуқ ба таҳсил ҳам ба таври зимнӣ ва ишоравӣ мавриди пажӯҳиш қарор гирифта бошад ҳам, асосҳои конституционӣ ва қонунӣ амалисозии ҳуқуқ ба таҳсил мавзӯи таҳқиқоти ҳамаҷонибаи илми ҳуқуқи ватанӣ нагардидаанд. Ба назар мерасад, ки асосҳои қонунгузориҳои мавҷуда талаботи ҷомеаи имрӯзаро, ки метавон ҷомеаи иттилоотӣ унвон кард, пурра қонеъ карда наметавонад, аз ин рӯ, зарурати пажӯҳиши ҷанбаҳои алоҳидаи ҳуқуқ ба таҳсил ва пайдо кардани роҳу равишҳои такмилсозии асосҳои қонунӣ ҳуқуқ ба таҳсил возеҳ ба назар мерасад. Агар маҷмуи ҳуҷҷатҳои меъёрии ҳуқуқии танзимкунандаи фаъолияти таълимӣ таҳия ва ба

санадҳои мавҷуда замима карда шаванд (яъне ҳиссаи маҷмуи маҳсулоти дохилӣ, ки барои таҳсилот ҷудо карда мешавад, стандартҳои давлатии бакалавр, мутахассис, магистратура, таносуби қорҳои тарбиявӣ, илмӣ, таълимӣ, сатҳи музди меҳнат, маблағи стипендияи донишҷӯён ва аспирантҳо, ҳамаи унсурҳои, ки мақоми муассисаҳои таълимии ҳама зинаҳоро ташкил медиҳад ва барои иҷрои вазифаҳои касбии онҳо шароит фароҳам меорад), пас тавассути мушаххас кардани чунин мушкилот, метавон дараҷаи мувофиқати навоариҳои қабулшударо ба вазифаҳои, ки дар назди системаи маорифи ҚТ гузошта шудаанд, арзёбӣ кард. Баргараф намудани ихтилофҳо ва қабули санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ бо назардошти мушкилоти иловагии таҳияшуда имкон медиҳад, ки таълими инноватсионӣ самаранок инкишоф ёбад. Тамоми нуқоти зикршуда бар ин далолат мекунад, ки интихоби мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ мубрам ва саривақтӣ аст.

Навгонии илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ дар он зоҳир мегардад, ки диссертатсияи мазкур нахустин пажӯҳиши мукаммали илмӣ оид ба масоили назарӣ ва амалии қафолатҳои ҳуқуқии ҳуқуқ ба таҳсил дар ҚТ бо назардошти давраҳои таърихии рушди ниҳоди ҳуқуқ ба таҳсил дар ҷумҳурӣ ба ҳисоб меравад. Нуқтаҳои асосии диссертатсия, ки ба ҳимоя пешниҳод карда мешаванд, навгонии рисолаи илмӣ ва натиҷаҳои илмию амалии ҳалли вазифаҳои гузошташударо инъикос мекунад. Пешниҳод ва хулосаҳо оид ба тағйири баъзе аз паҳлуҳои қонунгузории ҳуқуқ ба таҳсил ва маориф дар ҚТ равона гардида, мафҳуми ҳуқуқ ба таҳсилро такмил медиҳад. Ҳамин тавр, навгонии таҳқиқот бо ҳалли масоили зерин муайян мегардад:

1. Ошкор гардидани асосҳои назариявӣ методологии омӯзиши масъалаҳои қафолатҳои ҳуқуқии ҳуқуқ ба таҳсил.

2. Таҳқиқ гардидани заминаҳои ташаккули таърихии ниҳоди ҳуқуқ ба таҳсил ва нақши ҳуқуқи зардуштӣ ва исломӣ дар шакл гирифтани муносибатҳои ҳуқуқӣ дар робита ба таҳсилот ва маориф.

3. Таҳлили мақоми ҳуқуқ ба таҳсил дар қатори дигар ҳуқуқҳои конституционӣ, баррасӣ гардидани омилҳои, ки ба самаранокии системаи маориф ва амалишавии ҳуқуқ ба таҳсил таъсир мерасонанд.

4. Дақиқ сохтани маъноҳои субъективӣ ва объективии ҳуқуқ ба таҳсил;

5. Муайян гардидани махсусиятҳои қафолатҳои ҳуқуқ ба таҳсил дар қаринаи тамоюлҳои инкишофи ҷомеаи муосир, ошкор гардидани омилҳои таъсиррасон ба сатҳу сифати дастрасӣ ба ҳуқуқ ба таҳсил дар таҷрибаи кишварҳои муосир, таҳлили сабабҳои асосии руҳ додани камбудӣ дар раванди амалишавии ҳуқуқ ба таҳсил, ошкор намудани роҳҳо ва воситаҳои ҷораҳои самаранок баҳри баланд бардоштани ҷанбаҳои ҳуқуқии хидматрасониҳо дар соҳаи таҳсилот.

Нуктаҳои асосии диссертатсия, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд, навгонии рисолаи илмӣ ва ҳалли вазифаҳои гузошташударо инъикос менамоянд.

Мақсади таҳқиқот. Мақсади таҳқиқоти мазкур муайян намудани масъалаҳо ва мушкилоти бунёдии назариявӣ ва амалии кафолатҳои ҳуқуқии ҳуқуқ ба таҳсил, дарёфти роҳҳои ҳалли онҳо, инчунин, таҳияи пешниҳодот дар робита ба баргараф сохтани камбудихо дар сатҳи қонунгузории ҷумҳурӣ мебошад.

Вазифаҳои таҳқиқот. Қиҳати ноил гардидан ба мақсади таҳқиқоти диссертатсионӣ дар назди муаллиф вазифаҳои зерин гузошта шудаанд:

- омӯзиши заминаҳои таърихӣ-назариявӣ ва усулии пайдоиш ва инкишофи ҳуқуқи инсон ба таҳсил дар таърихи халқи тоҷик;
- ошкор сохтани мушкилоти асосии мафҳуми назариявӣ, муайян намудани таснифот, вазифаҳо ва роҳу усулҳои, ки имкон медиҳанд таҳлили илмӣ ҳуқуқи инсон ба таҳсил дар ҚТ ба амал бароварда шавад;
- таҳлили нақши ҳуқуқи инсон ба таҳсил дар таъмин ва барпо намудани давлати ҳуқуқбунёд ва ҷомеаи шаҳрвандӣ дар раванди ташкили давлатдорӣ имрӯзаи тоҷикон;
- омӯзиши хусусиятҳои фарқкунандаи ҳуқуқи инсон ба таҳсил дар алоқамандӣ бо ҳуқуқҳои дигари инсон дар марҳилаҳои инкишофи давлатдорӣ тоҷикон;
- муайян кардани давраҳои таърихи инкишофи ҳуқуқи инсон ба таҳсил ва пайдоиши он дар Тоҷикистони имрӯза;
- муайян намудани омилҳои, ки ба инкишофи ҳуқуқи инсон ба таҳсил дар ҷомеаи муосири Тоҷикистон таъсир мерасонанд;
- омӯзиши сиёсати давлатӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон ва нақши он дар инкишофи ҳуқуқ ба таҳсил;
- муайян намудани нақши таълим дар инкишофи ҳуқуқи инсон ба таҳсил;
- таҳлили стандартҳои миллӣ ва байналмилалӣ ҳуқуқи инсон ба таҳсил;
- коркарди пешниҳодҳо вобаста ба шаклҳои нави таҳсил, фаъолияти мақомотҳои давлатӣ дар раванди танзими муносибатҳои ҷамъиятии вобаста ба ҳуқуқи инсон ба таҳсил.

Хулосаҳо ва тавсияҳои илмӣ дар диссертатсия матраҳгардида бо истифода аз ақидаҳо ва мафҳумҳои пазируфташудаи илмӣ, санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, таҷрибаи давлатҳои ҷаҳон, инчунин қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба таҳсил мавриди таҳлил қарор гирифта, пешниҳодҳои илмӣ ва амалӣ манзур гардидааст. Натиҷаҳои илмӣ

таҳқиқоти диссертатсионӣ аз сатҳи наwgонии таҳқиқоти диссертатсионӣ дарак медиҳанд. Таҳқиқоти диссертатсионӣ кори илмии анҷомёфта буда, дар он вазифаҳои гузошташуда пурра ҳалли худро ёфтаанд.

Доир ба мавзуи диссертатсия ва моҳияти он унвонҷӯ 11 мақолаҳои илмӣ, аз ҷумла 7 адади онҳо дар маҷаллаҳои тақризшавандаи тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 4 мақола дар нашрияҳои дигар бо забони тоҷикӣ ба таърифи расонидааст. Интишороти муаллиф мазмун ва моҳияти мавзуи таҳқиқоти диссертатсиониро инъикос намуда, таҳлили онҳо дар қисми хулоса ва тавсияҳои диссертатсия ҷой дода шудаанд.

Тавсиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия. Диссертатсия дар кафедраи ҳуқуқи инсон ва ҳуқуқшиносии муқоисавии факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон омода гардида, дар ҷаласаҳои кафедра мавриди муҳокима қарор гирифтааст. Муқаррароти асосӣ ва хулосаҳои диссертатсия дар мақолаҳои муаллиф дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар маҷаллаву маҷмӯаҳо ба нашр расидаанд.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ дар конференсияҳои илмии зерин ба тариқи маъруза аз ҷониби муаллифи рисола пешниҳод гардидаанд:

а) байналмилалӣ:

«Эъломияи умумии ҳуқуқи инсон ва равандҳои муосири рушди ҳуқуқи инсон: мушкilot ва дурнамо» - маъруза дар мавзӯи «Ҳуқуқ ба таҳсил дар даврони Истиқлолияти давлатӣ: дастовардҳо ва мушкilot» дар факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон соли 2018;

«Ҳуқуқи инсон: мушкilot, роҳи ҳал ва дурнамо» - маъруза дар мавзӯи «Нақши мақомоти прокуратура дар таъмини ҳуқуқи шахрвандон ба таҳсил» дар факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 10 декабри соли 2019;

«Ҳуқуқи инсон: дирӯз ва имрӯз» - маъруза дар мавзӯи «Асосҳои ҳуқуқи рушди омӯзиши фанҳои гуманитарӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олий» дар факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 9 декабри соли 2022;

б) ҷумҳуриявӣ:

«Масъалаҳои назариявии амалисозии ҳуқуқи инсон дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» - маъруза дар мавзӯи «Тафтиш ва баррасии парвандаҳои ҷиноятӣ оид ба монетаҳои шудан барои гирифтани таҳсилоти ҳатмӣ» дар факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 7 декабри соли 2020;

«Ҳуқуқи инсон дар раванди ҷаҳонишавӣ» - маъруза дар мавзӯи «Ҳуқуқ ба таҳсил – ҷавҳари ҳуқуқи озодиҳои фарҳангии инсон» дар

факултаи ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 7 декабри соли 2021.

Маврид ба тазаққур аст, ки нуктаҳои илмӣ ва пешниҳодҳои амалие, ки аз ҷониби унвонҷӯ дар рисола манзур карда шудаанд, метавонанд дар таҳияву таҷдиди қонунгузори ҚТ дар соҳаи таҳсилот саҳмгузор бошанд. Инчунин, натиҷаҳои рисоларо метавон дар таълими фанҳои «Ҳуқуқи инсон», «Ҳуқуқи таҳсилот», ҳангоми навиштани қорҳои курсӣ, рисолаҳои хатм ва рисолаҳои магистрӣ истифода бурд.

Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот бо он муайян карда мешавад, ки натиҷаҳои илмии таҳқиқоти диссертатсионӣ, аз ҷумла, ҳулосаҳои назариявӣ, таклифу пешниҳодҳо ва нуктаҳои илмие, ки ба ҳимоя пешниҳод карда мешаванд, метавонанд дар ҷодаи рушду тақмили қонунгузори соҳаи таҳсилот, маориф ва қабули стандартҳои давлатӣ, концепсияҳои миллӣ, низомнома ва барномаҳои давлатӣ дар соҳаи таҳсилот саҳми назаррас дошта бошанд.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқот ба шиносномаи ихтисоси ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат, таърихи таълим оид ба ҳуқуқ ва давлат, ки бо қарори Раёсати комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми сентябри соли 2021, таҳти №7 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад.

Таҳқиқоти диссертатсионии Файзализода Бахтиёр Файзалӣ дар мавзуи «Ҳуқуқ ба таҳсил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: пажӯҳиши таърихӣ-назариявӣ» барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат, таърихи таълим оид ба ҳуқуқ ва давлат, ба талаботи бандҳои 31, 33-35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳуқумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, ҷавобгӯ буда, аз тарафи муаллиф мустақилона таълиф гардида, дорои ягонагии дохилӣ, натиҷа ва нуктаҳои нави илмӣ мебошад ва саҳми шахсии муаллифро дар соҳаи илм нишон медиҳад.

Қарор карда шуд:

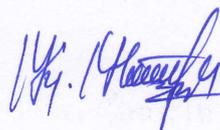
1. Диссертатсияи Файзализода Бахтиёр Файзалӣ дар мавзуи «Ҳуқуқ ба таҳсил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: пажӯҳиши таърихӣ-назариявӣ» таҳқиқоти илмӣ-соҳавӣ ба ҳисоб рафта, ба талаботи пешбинигардидаи КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад.

2. Диссертатсияи Файзализода Бахтиёр Файзалӣ дар мавзуи «Ҳуқуқ ба таҳсил дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: пажӯҳиши таърихӣ-назариявӣ» ҷиҳати ҳимоя намудан барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат, таърихи таълим оид ба ҳуқуқ ва давлат ба Шӯрои диссертатсионии 6Д.КОА-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тавсия карда шавад.

Хулоса дар маҷлиси муштаракӣ кафедраҳои назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи инсон ва ҳуқуқшиносӣ муқоисавӣ ва ҳуқуқи конституционӣ факултети ҳуқуқшиносӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул карда шуд. Дар маҷлис иштирок доштанд: 13 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: «тарафдор» – 13 нафар, «зид» – 0 нафар, «бетараф» – 0 нафар, суратмаҷлиси ҷаласаи муштаракӣ кафедраҳои назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқ, ҳуқуқи инсон ва ҳуқуқшиносӣ муқоисавӣ ва ҳуқуқи конституционӣ факултети ҳуқуқшиносӣ Донишгоҳи миллии Тоҷикистон (таъйиноти декани факултети ҳуқуқшиносӣ ДМТ аз 10 январи соли 2023, таҳти №336/1) аз 28-уми январи соли 2023.

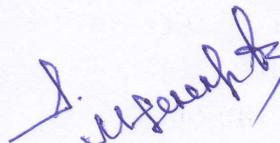
Раис маҷлиси муштарак:

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсент

 Курбонализода Н.Ш.

Котиби маҷлиси муштарак:

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсенти кафедраи ҳуқуқи судӣ
ва назорати прокуратури
факултети ҳуқуқшиносӣ ДМТ

 Раҳимзода М.С.

Муқарризи ҳолиси №1:

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ
дотсенти кафедраи назария ва
таърихи давлат ва ҳуқуқи
факултети ҳуқуқшиносӣ ДМТ

 Шарифзода С.Ш.

Муқарризи ҳолиси №2:

номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ,
дотсенти кафедраи ҳуқуқи
тиҷоратӣ ва зиддикорупсионӣ
муносибатҳои иқтисодии байналмилалӣ,
ҳуқуқ ва гумруки Донишгоҳи
давлатии тиҷорати Тоҷикистон

 Солиҳов М.А.

Имзоҳоро тасдиқ мекунам:

Сардори РК ва КМ ДМТ
« 30 » 01 2023 с.

 Тавқиев Э.Ш.

Имзои Солиҳов М.А.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрҳо ва
корҳои махсуси ДДТТ
« 30 » 01 2023 с.

 Пирзода С.С.